

Vadertje Staat, waar staat u voor?

De overheid trekt zich terug, wijzend op eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht. Welke taak heeft de overheid straks dan nog? Dat blijft onderbelicht. Hoogste tijd om een aantal antwoorden te verkennen.

‘Wacht maar tot hij bij u aan de keukentafel zit’ schreef Martin Sommer onlangs in de Volkskrant. Hij doelde op Vadertje Staat, van oudsher een huisvriend in ons land. Straks komt hij bij u in huis om te praten over de vraag of u zorg en ondersteuning nodig heeft. Is Vadertje Staat dan een vertegenwoordiger die aan uw keukentafel eigen kracht komt verkopen? Of een vertrouwenspersoon die ervoor zorgt dat u altijd opgevangen wordt? Waar staat u voor, overheid?

De terugtrekkende overheid wil zelfstandigheid en participatie bevorderen. Straks zorgen we allemaal vrijwillig voor elkaar in de ‘participatiesamenleving’. Nu al telt Nederland ongeveer 3,4 miljoen mantelzorgers, aldus het SCP. En ruim vijf miljoen Nederlanders zijn vrijwillig actief. ‘Dat is niet genoeg,’ roept de overheid, ‘want het moet met minder’. Minder professionele zorg, meer eigen zorg van naasten en burens, meer eigen kracht. De overheid stuurt vooral op zelfsturing van haar burgers. Maar waarom? En welke nieuwe rollen moeten overheid, professional en burger precies vervullen? Welke collectieve taak heeft de overheid nog na haar terugtrekkende beweging? Dat blijft onderbelicht. Tijd voor een aantal mogelijke antwoorden.

Vangnet

Was de overheid er niet om een vangnet te bieden aan de kwetsbare mensen die het niet (meer) zelf kunnen? Mensen met ggz-problematiek en mensen met meerdere problemen (zoals een ‘multiprobleem gezin’) gaan niet op eigen kracht naar een loket. Ze worden niet spontaan gevonden door de juiste helpers, of het nu burens of psychiaters zijn. Ze moeten gevonden worden door een overheid die op pad gaat, die mensen met elkaar verbindt, hen helpt om tegenslag te overwinnen, die voorkomt dat ze aan hun lot

‘Hopelijk schuift Vadertje Staat straks aan uw keukentafel aan als spelleider.’

